

**Zákon č. 214/2006 Sb.,
kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském
podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších
předpisů, a některé další zákony**

(projekt ZAP)

Obsah

Použité zkratky.....	2
Úvodní informace k novele živnostenského zákona.....	2
Seznam novelizovaných zákonů.....	3
Obecní živnostenský úřad jako centrální registrační místo.....	4
Nová a novelizovaná ustanovení živnostenského zákona.....	6
- Subjekty oprávněné provozovat živnost (§ 5)	
- Nová všeobecná podmínka provozování živnosti – bezdlužnost v oblasti veřejného zdravotního pojištění (§ 6)	
- Volné živnosti bez odpovědného zástupce (§ 11)	
- Pokračování živnosti při úmrtí podnikatele (§ 13)	
- Povinnosti podnikatele - evidence na provozovně (§ 31)	
- Náležitosti ohlášení (§ 46), žádost o koncesi (§ 50)	
Nové živnosti.....	9
- Podkovářství	
- Malířství, lakýrnictví a natěračství	
Přechodná ustanovení.....	9
Jednotný registrační formulář.....	10

Použité zkratky

CRM	Centrální registrační místo
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČR	Česká republika
FO	Fyzická osoba
FÚ	Finanční úřad
JRF	Jednotný registrační formulář
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
PO	Právnícká osoba
ObŽÚ	Obecní živnostenský úřad
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PSSZ	Pražská správa sociálního zabezpečení
ÚP	Úřad práce
ZAP	Zjednodušení administrativních postupů při zahájení a v průběhu podnikání
ZP	Zdravotní pojišťovna
ŽÚ	Živnostenský úřad
ŽZ	Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon) ve znění pozdějších předpisů

Úvodní informace k novele živnostenského zákona

Projekt „Zjednodušení administrativních postupů při zahájení a v průběhu podnikání“ vypracovalo Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci s ostatními dotčenými resorty a zástupci podnikatelů. Součástí projektu ZAP, který byl schválen usnesením vlády č. 1006 ze dne 20. 10. 2004, jsou tzv. „centrální registrační místa“. Činnost CRM je zakotvena v novele zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů. Citovaná novela živnostenského zákona, jež obsahuje novely dalších souvisejících zákonů, byla publikována v částce 71 Sbírkou zákonů České republiky pod

č. 214 dne 19. 5. 2006 s tím, že účinnosti nabývá prvním dnem třetího měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení (tj. dnem 1. srpna 2006).

V souvislosti s postavením CRM byly do uvedené novely živnostenského zákona zapracovány legislativní změny, na jejichž základě bylo umožněno soustředit základní registrační, oznamovací či evidenční povinnosti podnikatelů při vstupu do podnikání, jakož i v jeho průběhu právě do těchto centrálních registračních míst, jimiž jsou obecní živnostenské úřady. Současně uvedená novela živnostenského zákona upravuje i možnosti vzájemné komunikace mezi jednotlivými dotčenými orgány státní správy. Zákon č. 214/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony má tedy za cíl snížit byrokracii a zjednodušit postupy zejména při registraci podnikatele v oblasti živnostenského podnikání. Soustřeďuje některé úkony, které podnikatel činil odděleně (návštěvou jednotlivých úřadů), do jednoho místa. Tímto místem je právě CRM. Hlavním principem novelizačního zákona je zjednodušení postupu v procesu registrace podnikatelského subjektu. Je na vůli podnikatele, zda sám doloží některé doklady, které potvrzují skutečnosti veřejné správě již známé, nebo zda si příslušný úřad tyto skutečnosti ověří sám. Konkrétně jde o zavedení možnosti, aby si živnostenský úřad sám obstaral výpis z Rejstříku trestů a tzv. potvrzení o bezdlužnosti. Novela živnostenského zákona je koncipována jako fakultativní možnost, která podnikateli nabízí využít soustředění některých úkonů do CRM. Pokud bude podnikatel provádět úkon prostřednictvím CRM budou od něho potřebné informace získány na jednotném registračním formuláři. Nebude tedy docházet ze strany podnikatele k duplicitním úkonům vůči orgánům státní správy. Právní úprava obsažená v zákonu č. 214/2006 Sb., umožňuje podstatné zjednodušení administrativních úkonů podnikatele, kdy patřičné registrace, přihlášky či oznámení dle zvláštních zákonů mohou být provedeny přímo na CRM, které od klienta přijme potřebné údaje a postoupí je příslušnému finančnímu úřadu, správě sociálního zabezpečení, úřadu práce a zdravotní pojišťovně.

Seznam novelizovaných zákonů

Nová právní úprava živnostenského zákona v rámci projektu ZAP si vyžádala novelizaci šesti právních předpisů.

Jedná se o tyto zákony:

- Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů

- Zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Obecní živnostenský úřad jako CRM

Počínaje dnem 1. srpna 2006 se každý obecní živnostenský úřad stává „centrálním registračním místem“.

Znamená to, že je centrálním úřadem pro příslušnou registraci, přihlášku či oznámení, které by podnikatel jinak podával např. u finančního úřadu, u příslušné správy sociálního zabezpečení, u zdravotní pojišťovny a u úřadu práce.

Postavení obecního živnostenského úřadu jako CRM je upraveno v novém ustanovení § 45a ŽZ, které upravuje soustředění činností CRM. Toto ustanovení umožňuje, aby podnikatel učinil prostřednictvím CRM mimo podání dle ŽZ, také některé úkony vůči finančnímu úřadu, příslušné správě sociálního zabezpečení, úřadu práce a zdravotní pojišťovně.

Fyzická osoba může, spolu s ohlášením živnosti, se žádostí o koncesi, a rovněž při ohlášení změny dle § 49 (§ 56) ŽZ, splnit svoji registrační povinnost též vůči :

- finančnímu úřadu
- příslušné správě sociálního zabezpečení
- úřadu práce
- zdravotní pojišťovně

Právnícká osoba může, spolu s ohlášením živnosti, se žádostí o koncesi, a rovněž při ohlášení změny dle § 49 (§ 56) ŽZ, splnit svoji registrační povinnost též vůči :

- finančnímu úřadu
- úřadu práce

Podmínkou možnosti využít CRM k ohlášení určitého údaje nebo k registraci, či k ohlášení změny údajů podle zvláštního zákona je, že bude tento úkon učiněn pouze v souvislosti s podáním podle živnostenského zákona. Samotné oznámení změn podle zvláštního právního předpisu nelze prostřednictvím CRM uskutečnit.

Přehled možných podání na CRM:

Ve vztahu k finančnímu úřadu:

Přihláška k daňové registraci pro fyzické osoby

- Přihláška k registraci k dani z příjmů fyzických osob
- Přihláška k registraci k dani z přidané hodnoty
- Přihláška k dani z nemovitosti
- Přihláška k dani silniční
- Přihláška k registraci pro plátcovy pokladny
- Přihláška k registraci - odštěpné závody a provozovny
- Přihláška k dani z příjmů jako plátcí:
 - a) daně z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků
 - b) daně z příjmů vybírané zvláštní sazbou daně
 - c) zajišťující daň

Přihláška k daňové registraci pro právnické osoby

- Přihláška k registraci k dani z příjmů právnických osob
- Přihláška k registraci k dani z přidané hodnoty
- Přihláška k dani z nemovitosti
- Přihláška k dani silniční
- Přihláška k registraci pro plátcovy pokladny
- Přihláška k registraci - odštěpné závody a provozovny
- Přihláška k dani z příjmů jako plátcí:
 - a) daně z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků
 - b) daně z příjmů vybírané zvláštní sazbou daně
 - c) zajišťující daň

Ve vztahu k České správě sociálního zabezpečení:

Oznámení o zahájení samostatné výdělečné činnosti OSVČ

Přihláška k důchodovému a nemocenskému pojištění OSVČ

Ve vztahu k úřadu práce:

Hlášení volného pracovního místa resp., jeho obsazení (týká se jak FO, tak PO)

Ve vztahu ke zdravotní pojišťovně:

Oznámení pojištěnce (FO) o zahájení (ukončení) samostatné výdělečné činnosti

Nová a novelizovaná ustanovení živnostenského zákona

Subjekty oprávněné provozovat živnost (§ 5)

Do ustanovení § 5 ŽZ byl vložen nový odstavec 7, který stanoví zákaz fyzickým osobám, které nemají bydliště (trvalý pobyt) na území ČR nebo jiného členského státu Evropské unie, a nejsou přitom ani rodinnými příslušníky občana České republiky nebo občany jiného členského státu Evropské unie vykonávat určité činnosti. Seznam činností, které by podléhaly tomuto zákazu, by byl uveden ve vládním nařízení. V současné době takové vládní nařízení neexistuje, a proto toto ustanovení není zatím v praxi realizováno.

Nová všeobecná podmínka provozování živnosti (§ 6)

Všeobecnými podmínkami provozování živnosti fyzickými osobami jsou:

- dosažení věku 18 let,
- způsobilost k právním úkonům,
- bezúhonnost,
- prokázání skutečnosti, že fyzická osoba, pokud na území ČR podniká nebo podnikala, nemá na svém osobním účtu evidovány daňové nedoplatky z podnikání,
- prokázání skutečnosti, že fyzická osoba, pokud na území ČR podniká nebo podnikala, nemá nedoplatky na platbách pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

Nová podmínka

- prokázání skutečnosti, že fyzická osoba, pokud na území ČR podniká nebo podnikala, nemá nedoplatky na pojistném na veřejném zdravotním pojištění.

Nová podmínka bezdlužnosti v oblasti veřejného zdravotního pojištění se vztahuje na FO, která tuto podmínku prokáže předložením čestného prohlášení o této skutečnosti. Text čestného prohlášení ve smyslu § 6 § odst. 1 písmeno f) ŽZ je součástí JRF, a to v jeho živnostenské části. Ohlašovatel či žadatel o koncesi nemusí proto vyhotovovat zvlášť text čestného prohlášení, nýbrž pouze pravdivost tohoto textu stvrdí svým podpisem na JRF.

Volné živnosti bez odpovědného zástupce (§ 11)

Novela živnostenského zákona ruší dosavadní omezení vykonávat funkci odpovědného zástupce osobě, které bylo zrušeno živnostenské oprávnění z důvodu neprovozování živnosti po dobu delší než čtyři roky. To znamená, že osoba, která chce vykonávat funkci odpovědného zástupce pro podnikatele, a které bylo zrušeno živnostenské oprávnění z toho důvodu, že neprovozovala živnost po dobu delší než čtyři roky, může být do funkce odpovědného zástupce, počínaje dnem 1. srpna 2006, podnikatelem ustanovena.

Další novou skutečností je, že touto právní úpravou dochází k vypuštění povinnosti právnických osob ustanovit odpovědného zástupce u živností ohlašovacích volných. Pro právnickou osobu zůstává povinnost ustanovit odpovědného zástupce pouze v případě, že provozuje živnosti, pro které se vyžaduje splnění zvláštních podmínek (tj. odborná způsobilost), tedy pro živnosti řemeslné, vázané a koncesované. Pokud bude řemeslná nebo vázaná živnost právnickou osobou provozována průmyslovým způsobem zůstává zachována původní právní úprava, tzn., že i pro živnosti řemeslné a vázané provozované ale průmyslovým způsobem, nemusí PO ustanovovat odpovědného zástupce.

Pokračování živnosti při úmrtí podnikatele (§ 13)

Nová úprava živnostenského zákona v tomto ustanovení reaguje na novelu občanského zákoníku provedenou zákonem č. 554/2004 Sb. V praxi to znamená, že zůstavitel si může sám určit osobu (správce dědictví), která bude po jeho smrti pokračovat v provozování jeho živnosti, a to až do skončení dědického řízení.

Povinnosti podnikatele (§ 31)

Dnem 1. srpna 2006 se stanovuje nová povinnost podnikatelským subjektům (zejména provozovatelům zastaváren), kteří nakupují použité zboží nebo zboží bez dokladu o nabytí, nebo kteří přijímají toto zboží do zástavy nebo zprostředkovávají jeho nákup či přijetí do zástavy. Touto novou povinností je mít na provozovně evidenci o identifikaci účastníků smluvního vztahu, evidenci o předmětu smluvního vztahu, včetně data uzavření tohoto smluvního vztahu. Tuto evidenci je nutné mít vždy na provozovně, pro potřeby kontrolních orgánů, a to minimálně po dobu, kdy toto zboží je na provozovně. Za nedodržení této povinnosti může být kontrolním orgánem uložena sankce.

Novou úpravou živnostenského zákona také jednoznačně dochází k vyloučení možnosti zpětně oznámit přerušování provozování živnosti podnikatelem. ŽZ stanoví, že živnost je přerušena dnem doručení oznámení o přerušování provozování živnosti živnostenskému úřadu, případně dnem pozdějším, který podnikatel uvede ve svém oznámení o přerušování provozování živnosti.

Náležitosti ohlášení (§ 46), žádost o koncesi (§ 51)

Doklad o bezúhonnosti - zahraniční fyzické osoby (osoby z třetích států) již nemusejí prokazovat bezúhonnost dokladem ze států, v nichž se dlouhodobě zdržovaly v posledních 3 letech. Tyto osoby jsou povinny dokládat k ohlášení živnosti, resp. žádosti o koncesi, pokud jde o prokazování bezúhonnosti, pouze výpis z Rejstříku trestů a odpovídající doklady vydané státem, jehož je fyzická osoba občanem. Jestliže tento stát nevydává výpis z evidence trestů nebo jemu rovnocenný doklad, předkládá občan třetí země prohlášení o bezúhonnosti ve smyslu § 6 odst. 1 písm. c) učiněné před notářem nebo orgánem státu, jehož je občanem, nebo před notářem nebo orgánem státu posledního pobytu.

Prokazování právního důvodu pro užívání prostor, kde má podnikatel místo podnikání, sídlo, organizační složku – novela živnostenského zákona stanoví, že k doložení právního důvodu pro užívání prostor, v nichž má podnikatel místo podnikání, liší-li se od bydliště, resp. sídlo, či organizační složku, postačí písemné prohlášení vlastníka příslušné nemovitosti, bytu nebo nebytového prostoru, popř. osoby, která je oprávněna s těmito nemovitostmi nakládat, že s umístěním místa podnikání, sídla či organizační složky, souhlasí. Právník osoba navíc nemusí prokazovat právní důvod pro užívání těchto prostor, pokud je již ohlašovaná adresa zapsaná v obchodním rejstříku nebo jiné

evidenci, je-li podle zvláštního právního předpisu stanoven doklad prokazující právní důvod užívání těchto prostor jako podmínka zápisu do této jiné evidence.

Doklad o bezúhonnosti (výpis z Rejstříku trestů), doklad o daňové bezdlužnosti, doklad o bezdlužnosti vůči orgánům sociálního zabezpečení - počínaje dnem 1. srpna 2006 je stanovena povinnost živnostenskému úřadu, aby si výše uvedené doklady vyžádal od příslušných úřadů sám, pokud nejsou doloženy k ohlášení živnosti, resp. k žádosti o koncesi. Je proto na vůli ohlašovatele, zda tyto doklady sám doloží k ohlášení živnosti či žádosti o koncesi. Pokud tak neučiní, vyžaduje si je živnostenský úřad od příslušných úřadů sám.

Nové živnosti

Dnem 1. srpna 2006 dochází ke vzniku dvou nových řemeslných živností. Tyto živnosti jsou zařazeny do přílohy č. 1 živnostenského zákona, části A. Ve skupině 101 se doplňuje nový obor živnosti „Podkovářství“, ve skupině 113 se doplňuje nový obor živnosti „Malířství, lakýrnictví a natěračství“. Odborná kvalifikace, která je požadována u nových řemeslných živností je uvedena v ustanovení § 21, případně § 22 živnostenského zákona. Skládá se z požadavku na vzdělání a z požadavku praxe v oboru s tím, že délka praxe je odlišná podle získaného stupně vzdělání. V souvislosti se vznikem nových živností je, s účinností od 1. srpna 2006, odpovídajícím způsobem novelizováno nařízení vlády č. 140/2000 Sb. a č. 469/2000 Sb., a to nařízením vlády č. 324/2006 Sb.

Podkovářství – obsahová náplň

Strojní a ruční výroba podkov různých velikostí a typů (dostihové, parkurové, lehké sportovní a podobně), podkování koní chovaných pro účely jezdecké, kočárové i tažné a související činnosti. V rámci živnosti lze provádět úpravy a ošetřování paznehtů skotu, ovcí, koz a prasat.

Malířství, lakýrnictví a natěračství – obsahová náplň

Malířské, lakýrnické a natěračské práce v interiéru a exteriéru novodobých i historických objektů; příprava podkladů pro malbu, odstraňování starých maleb, úprava povrchů pomocí malířských směsí a stěrek, jejich uhlazení, přebroušení, bandážování,

penetrování a izolace skvrn. Provádění maleb vápenných, křídových, disperzních, silikátových, včetně jejich tónování; provádění a obnova linkrust, zdobné malířské techniky, válečkování, linkování, šablonování, batikování, dekorační nástřiky, speciální malířské techniky. Lakování a natírání kovů, dřeva, plastů, omítek a betonů. Aplikace speciálních laků, nátěrů a technik (patinování, mramorování, fládrování, nástřiky a podobně). V rámci živnosti lze provádět veškeré tapetářské práce s úpravou podkladů, lepení dekoračních prvků (lišty, rozety, bordury a jiné), zlacení, písmomalířské práce, přípravu podkladů pod laky a nátěry (tmelení, broušení, napouštění a podobně), odstraňování starých laků a nátěrů mechanickou nebo chemickou cestou.

Přechodná ustanovení

Správní řízení, která nejsou dokončená, a která se týkají vydání průkazu živnostenského oprávnění právnickým osobám u živností volných ohlašovacích, se dokončí podle nové právní úpravy, kde není již stanovena povinnost právnické osoby ustanovit odpovědného zástupce u živností volných ohlašovacích. Rozhodnutí, která se týkala právnických osob, kterým bylo provozování volné živnosti pozastaveno, a to právě z důvodu neustanovení odpovědného zástupce, pozbývají právních účinků. Tyto podnikatelé mohou ode dne 1. srpna 2006 pokračovat v provozování volné ohlašovací živnosti.

Jednotný registrační formulář

Novinkou je jednotný tiskopis pro všechna podání na CRM. Tento formulář vydává Ministerstvo průmyslu a obchodu. Jsou dva základní typy jednotných registračních formulářů a to v rozdělení pro právnické osoby a fyzické osoby.

Úplný JRF pro fyzické osoby se sestává z těchto částí:

- 1) Základní část (formát A3)
- 2) Ohlášení živnosti / žádost o koncesi pro fyzické osoby (pro ŽÚ)
- 3) Přihláška k daňové registraci pro fyzické osoby (pro FÚ)
- 4) Přihláška k registraci k dani z přidané hodnoty (pro FÚ)
- 5) Příloha k přihlášce k registraci - Odštěpné závody a provozovny (pro FÚ)
- 6) Přihláška k registraci pro plátcovy pokladny (pro FÚ)
- 7) Oznámení o zahájení samostatné výdělečné činnosti s Přihláškou k důchodovému a nemocenskému pojištění (pro OSSZ, resp. PSSZ)
- 8) Hlášení volného pracovního místa nebo jeho obsazení (pro ÚP)

- 9) Oznámení pojištěnce o zahájení (ukončení) samostatné výdělečné činnosti (pro ZP)

Úplný JRF pro právnické osoby se sestává z těchto částí:

- 1) Základní část (formát A3)
- 2) Ohlášení živnosti / Žádost o koncesi pro právnické osoby (pro ŽÚ)
- 3) Přihláška k daňové registraci pro právnické osoby (pro FÚ)
- 4) Přihláška k registraci k dani z přidané hodnoty (pro FÚ)
- 5) Příloha k přihlášce k registraci - Odštěpné závody a provozovny (pro FÚ)
- 6) Přihláška k registraci pro plátcovy pokladny (pro FÚ)
- 7) Hlášení volného pracovního místa nebo jeho obsazení (pro ÚP)